

Vaste Commissie voor Taaltoezicht
Warandeborg 4 – 1000 BRUSSEL

Brussel,

[...]

[...]

Betreft: toepassing van de bestuurstaalwet regionale kantoren Federale Pensioendienst

Mevrouw de Administrateur-generaal,

In zitting van 25 november 2022 onderzocht de Vaste Commissie voor Taaltoezicht (VCT), in verenigde afdelingen, een vraag om advies inzake de toepassing van de bij het koninklijk besluit van 18 juli 1966 gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken (Bestuurstaalwet) door de Federale Pensioendienst (FPD), voor wat betreft zijn regionale kantoren.

In uw brief van 27 juli 2022 heeft u de VCT meer specifiek het volgende meegedeeld:

Situering:

De FPD is een openbare instelling voor sociale zekerheid met diverse bevoegdheden op vlak van de wettelijke pensioenen. De dienst ontstond op 1 april 2016 door de wet van 18 maart 2016 betreffende de Federale Pensioendienst die voorzag in de naamswijziging van de Rijksdienst voor Pensioenen (RVP) naar de FPD en de integratie van (onder meer) de bevoegdheden en het personeel van de Pensioendienst voor de Overheidssector (PDOS) in de FPD.

De FPD is (net zoals voorheen de RVP en PDOS) een centrale dienst in de zin de bestuurstaalwet, waarvan de werkring het gehele land bestrijkt en waarvan administratieve leiding uitgaat, gevestigd in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad. Dit wordt bevestigd in diverse adviezen van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht (VCT).

De FPD is qua interne structuur opgedeeld in diverse departementen. Binnen de productiediensten van de FPD beschikt het departement Pensioenrechten/Droits de Pension over 15 regionale kantoren. Hiervan zijn er 13 gevestigd buiten Brussel en zijn er 2 gevestigd in Brussel.

De regionale kantoren van de FPD hebben geen rechtspersoonlijkheid; ze vallen onder de rechtspersoonlijkheid van de FPD. Geen enkele wettelijke of reglementaire bepaling voorziet in hun oprichting, aantal of de toegewezen bevoegdheden.

Het oprichten van regionale kantoren en het bepalen van hun bevoegdheden is een voorbeeld van administratieve deconcentratie; het is voor de FPD een manier om haar werking te organiseren op een wijze waarbij de FPD als centrale dienst een aantal van de haar toegewezen bevoegdheden toekent aan deze regionale kantoren die onder het centrale hiërarchische gezag van de FPD blijven. Het gaat dus louter om een kwestie van interne organisatie.

Oorspronkelijk waren de regionale kantoren enkel bevoegd voor het toekennen van de pensioenrechten aan de inwoners van een bepaalde “regio” en voor het onderhouden van de contacten met die klanten. Deze regio bestond voor elk kantoor uit een reeks gemeenten (meestal uit een homogeen taalgebied maar soms ook wel met gemeenten met een speciale taalregeling erbij) die gekozen werden op basis van de geografische nabijheid tot het regionaal kantoor in kwestie.

De pensioenaanvragen werden om die reden verdeeld over de verschillende regionale kantoren op basis van de postcode van de aanvrager.

Intussen zijn de concrete bevoegdheden en de werking van de regionale kantoren sterk geëvolueerd. Momenteel worden in de regionale kantoren niet enkel pensioendossiers van de eigen regio behandeld, maar ook pensioendossiers van de andere regio's. Ook de infoaanvragen (telefoon/bezoekers) van bewoners van andere regio's worden behandeld. De dossiers worden niet uitsluitend meer verdeeld op basis van de postcodes, maar ook op basis van de werklast in de verschillende regionale kantoren.

Bijkomend worden in de regionale kantoren thans ook taken opgenomen die voorheen werden uitgevoerd door de in Brussel gevestigde diensten van het departement Pensioenrechten/Droits de pension. Momenteel gaat dit enkel over taken gerelateerd aan pensioendossiers, maar op termijn zouden door de regionale kantoren ook taken kunnen uitgevoerd worden die tot de opdrachten behoren van de ondersteunende departementen van de FPD, zoals P&O, IT, boekhouding, enz.

Adviesaanvraag

Vanuit deze (toekomstige) evolutie resulteert dan ook mijn concrete vraag: Wat is voor de VCT de aard van de regionale kantoren van de FPD in de zin van de bestuursstaalwet?

Moeten de regionale kantoren van de FPD beschouwd worden als gewestelijke diensten of gaat het hier om centrale diensten of uitvoeringsdiensten van een centrale dienst?

Ik verwijs in dit opzicht naar het advies nr. 48.229 van 21 oktober 2016 van de VCT (zie bijlage) waarin geoordeeld werd dat de in Brussel gevestigde regionale kantoren van de FPD als centrale diensten of uitvoeringsdiensten beschouwd moesten worden.

Is dit advies voor de VCT nog steeds actueel en onverkort van toepassing en geldt dit eveneens voor de andere regionale kantoren van de FPD, gevestigd buiten Brussel?”

Dienen de regionale kantoren van de FPD (gevestigd in Brussel of daarbuiten) als centrale diensten beschouwd te worden of dienen ze als uitvoeringsdiensten beschouwd te worden? Of is dit onderscheid niet van belang?

Welke zijn de concrete gevolgen van het bovenstaande voor de verschillende aspecten van de bestuurstaalwet? Wat is bijvoorbeeld de impact hiervan op vlak van de betrekkingen (telefonisch, schriftelijk, mondeling) met onze klanten?

Betekent dit ook dat de medewerkers die tewerkgesteld zijn in de regionale kantoren in rekening gebracht worden voor de berekening van de taalverhoudingen in de verschillende trappen van het taalkader ?”

*
* *

In haar advies nr. 50.002 van 26 januari 2018 heeft de VCT over het statuut van het cash center van de Nationale Bank van België in relatie met Bestuurstaalwet het volgende gesteld:

“In de rechtsleer wordt deconcentratie omschreven als “de vorm van beheer van een openbare dienst waarbij de bevoegdheid tot het verrichten van rechtshandelingen die de overheidspersoon verbinden, opgedragen is aan ambtenaren die onderworpen blijven aan het hiërarchisch gezag van de hoogste overheid van de betrokken dienst. Terwijl de decentralisatie het beslissingsrecht over verscheidende zelfstandige openbare diensten verdeelt, worden deze bevoegdheden bij een deconcentratiemaatregel in de schoot van dezelfde openbare dienst toegewezen of gedelegeerd” (A. MAST, J. DUJARDIN et al., Overzicht van het Belgisch Administratief Recht, Mechelen, Wolters Kluwer, 2014, 117-118).

Na de verhuizing van het cash center wordt de bevoegdheid tot het verrichten van rechtshandelingen die de NBB verbinden, opgedragen aan ambtenaren die onderworpen blijven aan het hiërarchisch gezag van de hoogste overheid van de NBB, zijnde haar Directiecomité. Het Directiecomité beheert de NBB, bepaalt de koers van haar beleid en spreekt zich uit over alle zaken die niet uitdrukkelijk door de wet, de statuten of het huishoudelijk reglement zijn voorbehouden aan een ander orgaan. Tot slot zou het cash center geen afzonderlijke rechtspersoonlijkheid en geen autonomie genieten.

Uit het voorgaande volgt dat het cash center na de oprichting een gedeconcentreerde dienst is van de hoofdzetel van de NBB en dat zij deel uitmaakt van deze centrale dienst. Dit houdt in dat het cash center dan onderworpen is aan de taalregeling die de SWT oplegt aan de centrale diensten, en dat de personeelsleden van het cash center vallen onder de taalkaders die zijn vastgelegd voor de hoofdzetel van de NBB.”

In uw brief van 27 juli 2022 heeft u de volgende elementen aangehaald:

- de FDP is een centrale dienst in de zin van de Bestuurstaalwet;
- in haar advies nr. 48.229 van 21 oktober 2016 heeft de VCT geoordeeld dat in de Brussel regionale gevestigde kantoren als centrale diensten of uitvoeringsdiensten beschouwd moesten worden;
- de personeelsleden van de in Brussel regionale gevestigde kantoren werden opgenomen in de taalkaders van de centrale diensten van de FDP;

- de FDP heeft als centrale dienst een aantal van haar toegewezen bevoegdheden toegekend aan de regionale kantoren die onder het centrale hiërarchisch gezag van de FDP blijven;
- de regionale kantoren hebben geen rechtspersoonlijkheid en vallen onder de rechtspersoonlijkheid van de centrale diensten van de FDP;
- de regionale kantoren behandelen niet enkel pensioendossiers van de eigen regio, maar ook pensioendossiers van de andere regio's. Ook info-aanvragen (telefoon/bezoekers) van bewoners van andere regio's worden behandeld. Bijkomend worden ook taken opgenomen die voorheen werden uitgevoerd door de in Brussel gevestigde diensten van het departement Pensioenrechten. Op termijn zouden deze regionale kantoren ook taken kunnen uitvoeren die tot de opdrachten behoren van de ondersteunende departementen van de FDP, zoals P&O, IT, boekhouding, enz.

De VCT stelt echter vast dat de regionale kantoren van de FDP loketten hebben die ten dienste staan van de inwoners van de regio waarin het betrokken kantoor werkzaam is. Daaruit volgt dat de regionale kantoren van de FDP niet beschouwd kunnen worden als gedeconcentreerde diensten van de hoofdzetel van de FDP en dat zij, derhalve, geen deel uitmaken van de centrale diensten.

Dit betekent dat de regionale kantoren niet onderworpen zijn aan de taalregeling die de Bestuursstaalwet oplegt aan de centrale diensten, en dat de personeelsleden van de regionale kantoren niet vallen onder de taalkaders die zijn vastgelegd voor de hoofdzetel van de FDP.

De werkring van de regionale kantoren bestaan uit enkele gemeenten maar niet heel het grondgebied. De regionale kantoren hebben immers loketten die ten dienste staan van de inwoners van de regio waarin het betrokken kantoor werkzaam is.

Gewestelijke diensten in de zin van de Bestuursstaalwet zijn diensten waarvan de werkring meer dan één gemeente bestrijkt maar niet het hele grondgebied.

De werkring van de regionale kantoren bestaan uit enkele gemeenten maar niet heel het grondgebied. De regionale kantoren hebben immers loketten die ten dienste staan van de inwoners van de regio waarin het betrokken kantoor werkzaam is.

Dit heeft tot gevolg dat de taalregeling van de gewestelijke diensten van toepassing zal zijn op de regionale kantoren.

Zoals reeds gesteld dienen de medewerkers niet te worden ondergebracht onder de taalkaders.

Hoogachtend,

De Voorzitter,

E. VANDENBOSSCHE